DERS NOTLARI

SİSTEM KURAMI

Sistem ve Özellikleri

KAYNAK: Vikipedi (Wikipedia) ***2022***

Açıklamalar

1. Bu kitap kesinlikle ücretsizdir. Herhangi bir bedel talep edilemez.
2. Kaynak belirtmeden alıntı yapılamaz, kullanılamaz.
3. Ticari amaçlı olarak basılamaz.
4. Öğrenciler tarafından fotokopi ile çoğaltılarak kullanılabilir.
5. Eğitimci ve Öğretimciler tarafından derslerde kullanılabilir.
6. Bu kitap içerisinde kısmen de olsa değişiklik yapılamaz.
7. Serbestçe dağıtılabilir ve paylaşılabilir.

Kaynak göstermek kaydıyla her tür alıntı yapılabilir.
(İlgili alıntılar için yasal gerekçedir.)

Vikipedi içerisindeki muhtelif sayfalardan derlenmiştir.

Kaynak:
Vikipedi (Wikipedia)

Türkiye

Kaynak: Vikipedi (Wikipedia)

SİSTEM KURAMI

Kaynak:
Vikipedi (Wikipedia)

Ders Notları

Türkçe

BİRİNCİ SÜRÜM
Nisan, 2022 / TÜRKİYE

e-Kitap

F–KLAVYE

SİSTEM KAVRAMI

"Sistem" bir sözcük ve kavram olarak çok eski dönemlerden bu yana kullanılmaktadır, hatta bilimsel bir terim olarak kabul görmüş durumdadır. Örneğin Danimarkalı astronom Tyco Brahe (ölüm tarihi: 1601) Güneş Sistemi'ni inceleyerek tüm evrende geçerli genel bir gökcisimleri "sistem modeli"ni tanımlamak ve tespit etmek için uğraşmıştır.

Sistem Kavramının Genel Anlamı

Bilimsel bir kavram olarak ilk kez Eski Yunanca'da ortaya çıkan "Sistem" sözcüğü değişik alanlarda hatta günlük dildeki kullanımlarında değişik ama birbirine benzer ve bağlantılı anlamlar içermektedir. Türkçe'de ilk kez "Sistem" sözcüğüne Mehmet Bahaettin'in "Yeni Türkçe Lugat" (1924) adlı eserinde rastlanır. Kelimenin anlam içerikleri başlıca şu şekildedir:

1. *Düzen:* Sistem en genel ve en basit anlamıyla bir düzeni veya düzenli işleyişi, planlı, programlı ilerleyişi ifade eder. Örneğin: *Sistemli çalışmak…* Sistem kavramı çoğu zaman "düzen" ile ilişkilendirilir. *"Dünyaya ve insanlara, çalışanlara, ekonomik faaliyetlere ve üretilen mallara baktığımızda ilk sorulacak soru şu olabilir: Bunun altındaki sistem ve düzen nedir?"* (Walter Eucken, 1952). Bu bağlamda Türkçe'de bazen "Düzen" sözcüğünün Sistem manasında kullanıldığına da rastlanır. Örneğin: *"Yeni Dünya Düzeni".*

2. *Yöntem:* Bir sonuç elde etmek için belirli bir plana göre önceden saptanan yol, usül, yordam. Örneğin: *Merkez Bankası yanlış bir sistem uygulamaktadır.*

3. *Mekanizma:* Bir aracı veya mekanik bir yapıyı oluşturan tertibat, tesisat, düzenek. Belirli bir amacı gerçekleştirmek üzere kompleks bir biçimde düzenlenmiş öğeler ya da parçalar bileşimi veya yapı. Örneğin: *Fren sistemi, Arıtma sistemi.*

4. *Model:* Bir bütünün niteliğini anlamak için örneklenerek ele alınan veya incelenen parça veya versiyon. Bu anlam bütüne yönelik olarak örneğe yapılan vurguyu içerir. Örneğin: *Son sistem bir yarış arabası.*

5. *Prosedür:* Tek tip (tek düzen) bir plan veya standart uygulamalara dayalı sıralı işleyiş veya süreç. Veya ardışık olarak ilerlemesi gereken bir işlemler dizisi ya da döngü. Örneğin: *Muhasebe sistemi, Envanter sistemi, Randevu sistemi*

6. *Oluşum:* Bir bütünü oluşturacak biçimde karşılıklı olarak birbirine bağlı öğelerin tümü, bütünleşik bir yapı veya kompleks yapılanma. Örneğin: *Güneş sistemi, Solunum sistemi.*

7. *İşleyiş:* Bir sonuç elde etmeye yarayan geliştirilmiş uygulama (aplikasyon), araç ya da bu bunların bileşimi. Örneğin: *İşletim sistemi, Bilişim sistemi.*

Özelleşmiş Anlamlar

1. *Düşünce Biçimi:* Felsefede bir düşün/düşünce (ide/idea) etrafında toplanmış çeşitli bilgiler anlamına gelir. Ayrıca temel bir prensip ya da bir dünya görüşüne göre düzenlenmiş olan öğretiler, bilgi birikimi ve düşünceler bütünü manası taşır. Örneğin: *Marksist Sistem, Hegelci Sistem…*

Kaynak: Vikipedi (Wikipedia)

2. *Yönetim Biçimi:* Bu anlam daha çok siyasi bir oluşumu veya devletin işleyişini ifade eder. Örneğin: *"Türkiye'de sistem sorunu yoktur." (Mesut Yılmaz, Alıntı: Yeni Asır Gazetesi, 26.02.1998).* Ayrıca *Kapitalist sistem, Sosyalist sistem, Liberal sistem, Komünist sistem, Kolonyalist sistem, Feodal sistem* gibi ekonomik temelli siyasal yönetim anlayışları da bu anlamın içeriğine dahildir.

Etimoloji ve Eşdeğer Sözcükler

Sözcük birleşme, oluşma, bir araya gelme anlamını taşıyan Latince "Systema", ve Yunanca yerleşme, konumlanma birleşme, bir arada duruş manalarını içeren "Sustema" kelimelerinden türemiştir. Bu sözcükler *Fr.* "Système", *İng.* "System", *Alm.* "System" (okunuşu "Ziystem"), *İsp.* "Sistema", *Rus. "*Sistema" şekline dönüşerek günümüzdeki biçimine ulaşmıştır. Fransızca'da "birçok unsurdan oluşan düzen" manası ön plana çıkar. Farklı okunuşlarına rağmen tüm Dünya'da kullanılan ortak bir terim haline gelmiş olan bu sözcük nadiren de olsa bazı dillerde farklı sözcüklerle karşılanmaktadır.

Türkçe'deki kullanım açısından bakıldığında ise iki alternatif sözcük görünmektedir:

1. **"Dizge":** Türk dil kurumu tarafından Öz-Türkçe bir kelime olarak Sistem kavramı karşılığında önerilmiştir (TDK Sözlüğü, "Dizge"). Ancak günlük kullanımda fazla yaygınlaşmamıştır ve genel olarak bilimsel terminoloji içerisinde de çok fazla kabul görmemiştir. Bu sözcüğün kelime kökenine bakıldığında diziler halindeki bir oluşumu, ardışıklığı, düzenli bir yapılanmayı ifade ettiği görülmektedir. Örneğin: *Eğitim Dizgesi Sorunları.*

2. **"Nizam":** Modern Arapça'da birebir sistem manasını karşılamaktadır ve Arap ülkelerinin pek çoğunda bu tabir tercih edilmektedir. Örneğin: "Manzume-i Şemsiyye" (Güneş Sistemi) tamlamasındaki "Manzume/Manzumah" biçimi Nizam sözcüğünün çekimli halidir. Dizmek, sıralamak manaları bu sözcüğün kökeninde de bulunur. Osmanlıca üzerinden Türkçe'ye de geçmiş olan bu sözcük Osmanlıca'da düzen manası taşımaktadır. Örneğin: Osmanlı Kanunnamelerinde sıklıkla kullanılan "Nizam-ı Alem" tabiri. Günümüzde Türkçe'de halen bu anlamda kullanılmaktadır. Bu açıdan bakıldığında Arapça'daki anlamı Osmanlıca'da olduğundan biraz daha geniştir.

Belirleyici Unsurlar

Sistem kavramının farklı tanımları yapılmıştır ve bunların önemli bir kısmı ortak bazı tespitler içermektedir. Yapılmış olan bu tanımlarda, bazı ortak özellikler göze çarpmaktadır. Öğeler, ilişkiler, etkinlik ve amaç sistemlerin ortak noktalardır. Bu noktalardan hareketle söylenebilecek hususlar şunlardır:

1. Sistem öğelerden oluşmuştur.
2. Bu öğeler arasında çeşitli düzeylerde ilişkiler vardır.
3. İlişkiler eyleme dönüşür ve bir etkinlik veya etkinlikler dizisine yol açar.
4. Öğeler arasındaki ilişkiler ise belli bir amaca hizmet etmeye yönelmiştir.

Kaynak: Vikipedi (Wikipedia)

Tanım:
Bütün bu tespitlerden yola çıkarak sistem kavramının tanımı şu şekilde yapılabilir.

Birbirlerine bağlı (hatta kimi zaman bağımlı) olan ve birbirini etkileyen, aralarında tanımlı ilişkiler bulunan değişik birimlerden oluşan, dış çevre ile etkileşim halinde genel bir işleyişe sahip olarak gerekli görülen bir sonuca ulaşmak için belirli bir amaca yönelmiş bir bütündür.

Sistem Örnekleri:

1. Anatomik olarak organizmada aynı işlevleri gerçekleştirmek için birbirleriyle ilgili veya bağlantılı organların oluşturduğu birlik. Örneğin: *Karınca Sindirim sistemi.*
2. Kimya biliminde üzerinde inceleme yapılan belirli sınırlarla çevrilmiş olan evrenin bir parçası. Örneğin: *Moleküler sistem.*
3. Biyolojide üzerinde ölçme yapılan belirli canlılar topluluğu. (Doğal olmakla birlikte denetimli olarak oluşturulmuştur). Örneğin: *Koli-Basili Bakteri Kültürü Sistemi.*
4. Bilişimde sayılara dönüştürülebilen veri tanımlama yöntemleri. Örneğin: Bilgisayarların işleyişinin temelini oluşturan "0" ve "1" rakamlarının dizilişinin kombinasyonlarına dayalı olarak kullanılan "*İkili (Binary) sistem".*
5. Hukuk açısından bir işlemle veya zorunluluk sonucu ortaya çıkan insan toplulukları. Örneğin: *Hapishaneler bir sistemdir.*

Sistemin Özellikleri

1) Alt birimlerden oluşur.
2) Alt birimler arasında tanımlı ilişkiler vardır.
3) Sistem içerisindeki bileşenler dinamik olarak birbirleri ile ilişkili veya bağımlıdırlar.
4) Her sistem, kendini meydana getiren daha küçük alt sistemlerden oluşur.
5) Bir sistem, daha büyük bir sistemin parçasıdır (Evren hariç).
6) Belirli bir amacı gerçekleştirmeye yöneliktir.
7) Belirli bir sınırı vardır.
8) Dış çevresi vardır. Sistemin dışında kalan öğeler, onun çevresini oluşturmaktadır.
9) Sistem ve dış çevre etkileşim içindedir.
10) Sistem bir döngü oluşturur.
11) Girdileri, işleyişi, çıktıları, dengesi, denetimi ve geri bildirimi vardır.
12) Anlamlı bir bütündür.
13) Önemli olan bütündür, parçalar bu bütüne katkıda bulunduğu ölçüde önemlidir.
14) Değişkenler ve parametreler (sabitler) bulunur.
15) Dengeli durum ve dinamik bir denge vardır.
16) Mekanik, biyolojik, organik ve sosyal sistemler bulunabilir.
17) Sistem anlayışına göre aslında tüm evren sistemlerden örülmüştür.
18) Bir sistem kendi başına süreklilik arz eder. Ancak üst sistemle birlikte sona erebilir.
19) Kimi durumlarda dışarıdan enerji ve kaynak almaya bile ihtiyaç duymaz.

Bütün bunlardan hareketle Sistemi oluşturan 3 ana özellik şu şekilde özetlenebilir:

Kaynak: Vikipedi (Wikipedia)

1. Parçalar mutlaka birbiriyle ilişkilidir,
2. Parçalar mutlaka birbiriyle uyumludur,
3. Çalışırken bir bütün oluştururlar.

Sistemde düzenli ve uyumlu bir işleyiş söz konusudur. Epistemolojik (bilgi fesefesi) açısından bakıldığında bu durum evrendeki düzenli işleyişin doğal bir sonucudur. Düzenli ve uyumlu işleyişteki bir aksaklık veya uyumsuzluk bir soruna yol açar. Bu sorunun büyümesi ise krize dönüşür. Örneğin siyasal anlamdaki sistem krizleri veya ekonomik krizler gibi…

Alt Sistem: Bir sistemi oluşturan, birbiriyle ilişkili ve çoğu kez de birbirine bağımlı parçalardır. Her sistemin bağlı olduğu daha büyük sistemlere de üst sistem denmektedir. Sistemlerin etkili ve verimli çalışabilmesi başka sistemlerle iyi işleyen bir ilişkiye ve alt sistemlerin iyi çalışmasına bağlıdır. Her alt sistem de ayrı bir sistem olarak incelenebilir. Sistem, alt sistemleriyle kaçınılmaz bir ilişki içindedir. Bir alt sistem, sistemin parçası olan ve kendisi de bir sistem oluşturan bir öğeler kümesidir. Parçalardan (alt sistemlerden) biri üzerinde yapılacak değişiklik, sistemin tümünü etkileyecektir.

Sistemler kendi aralarında bir hiyerarşi (üstlük ve astlık konumlanması) içerir. Bu yaklaşım farklı isimlerle yapılan sınıflandırmalarda ortaya koyulur. Örneğin yukarıda bulunandan aşağıya doğru genişliğine veya kapsadığı alana göre Makro sistem, Mezo sistem, Mikro sistem şeklindeki adlandırmalara rastlanabilmektedir. Türkçe'de ise Üst sistem, Sistem, Alt sistem kavramları da tercihen kullanılmaktadır.

Sistem Türleri

Doğal Sistemler: Büyüklüğü, amacı, yapı ve işleyişi insan tarafından tasarlanmayan sistemlerdir. Örneğin: *Güneş sistemi.* Alt Türleri: Biyolojik sistemler, Ekolojik sistemler, Fizyolojik sistemler…

Yapay Sistemler: Büyüklüğü, amacı, yapı ve işleyişi insan tarafından tasarlanan sistemlerdir. Örneğin: *Bilgisayar sistemleri.* Alt Türleri: Mekanik sistemler, Yönetim sistemleri, Siyasal sistemler, Ekonomik sistemler, Sosyal sistemler …

SİSTEM YAKLAŞIMI

İncelenen bir sorunu veya olguyu bir sistem olarak ele alan bilimsel ve düşünsel anlayıştır. Her türden değişik oluşumları ve onların içerisindeki unsurları ve nitelikleri aralarındaki ilişkileri dikkate alarak açıklayan bir yaklaşımdır. Organizmaları, yapıları, örgütleri, mekanizmaları, doğal oluşumları bir bütün oluşturacak biçimde birbirleriyle ve çevreleriyle ilişkili veya bağıntılı unsurlar dizisi olarak inceleyen bir bakış açısıdır. Aynı zamanda, olayların, durumların ve gelişmelerin incelenmesinde kullanılan bir bakış açısı bir düşünce tarzı, bir yöntemdir. Sistem yaklaşımı, olaylar ve olgular arasındaki ilişkileri ve karşılıklı etkileşimini inceleyerek analizlerde bulunur.

Kaynak: Vikipedi (Wikipedia)

Bu yöntem; zaten var olan " üzerinden 1900'lü yılların ilk yarısından itibaren belirli bir bilimsel yöntem geliştirmeyi amaçlamış ve yalnızca sistem örneklerini değil kavramının kendisini de ele alarak incelemiş ve özelliklerini tespit etmiştir.

Sistem Yaklaşımı'nın Tarihçesi

Alman filozof Friedrich Hegel tarafından bazı temel kavramlar 1800'lü yılların sonunda oluşturulmuş olsa da çok fazla ilgi çekmemiştir. 2. Dünya Savaşı patlak vermesinden önceki yıllarından itibaren bilimsel konuların ele alınışına yeni bir bakış açısı hakim olmaya başlamıştır. Disiplinler arası ortak bir yöntem oluşturma amacı güden bu anlayış evrenin bütünü üzerinden Tümdengelim yöntemini kullanarak her şeyin birbirine bağımlı olduğu fikrini başlangıç noktası olarak görmüştür. Ancak elde edilen sonuçların Tümevarım ile doğrulanması gerektiği savunulmuştur. Bütün bunlara uygun olan kavramın ise "Sistem" olduğu öngörülmüştür.

Avusturyalı biyolog Ludwig von Bertalanffy'nin 1920'lerde başlattığı "Genel Sistem Kuramı" (*İng.* Uluslararası yaygın isim: "General Systems Theory", *Alm.* orijinal isim "Allgemeine System Theorie / Lehre") bilim dünyasında dikkat çekmiştir. Alman felsefe ekollerinin savaş öncesi Almanca konuşulan komşu ülkelerdeki (Avusturya, İsviçre) etkinliği bilimde yöntem arayışlarına katkı sağlamıştır. Biyolojide sistemlerin gözlemlenebilirliğinin pek çok bilim dalına nazaran daha kolay ve belirgin olması bu yaklaşımın ilk kez bu alanda ortaya çıkışının önemli nedenlerinden birisidir. Bertalanffy biyolojide uyguladığı sistem teorisini diğer alanlara da uygulamak istemiş ve çeşitli disiplinler için ortak prensiplerin var olduğunu göstererek hepsine uygulanabilecek genel bir analitik model geliştirmeye çalışmıştır. Ayrıca Lotka tarafından 1930'ların başlarında temel ilkeleri ve bağıntıları belirginleşmeye başlamış olsa da, ilk kez yazılı metinlere geçişi ancak 2. Dünya Savaşı sonrasını bulmuştur. Çünkü Avusturya'nın Almanya'ya ilhak edilmesi ile birlikte bu alanda da bir duraklama yaşanmıştır.
Savaş sonrasında Fizik bilimindeki ilerlemeler ve teknolojideki gelişim ile de desteklenen ve bütün bunların yanısıra insanlık tarihinde eşine rastlanmayan bir topyekün savaşın yıkıcı etkilerinin dünyadaki en uzak çevreyi bile dikkate almak gerektiğini göstermesi ve böylece dünyanın bütünsel olarak değerlendirilmesi ile pratik olarak önemi anlaşılan bu yaklaşım yaygınlaşmıştır. Bunun sonucunda "Sistem Yaklaşımı" olarak bilinen bu yeni düşünce tarzı bilimsel çevrelerde daha fazla rağbet görmeye başlamıştır.

Matematikçi Norbert Wiener 1948 yılında sistemlerin birleşimi üzerine bir yaklaşım geliştirmiştir.

Von Bertalaneffy Genel Sistem Kuramı'nın sadece oluşturucusu değil, aynı zamanda bu anlayışın yaygınlaştırılmasına dayalı bir hareketin ve bilimsel örgütlenmenin başta gelen öncüsü ve organizatörüdür. 1954'de ilk olarak "Genel Sistemler Teorisi'ni Geliştirme Birliği" (The Society of the Advancement of General Systems Theory) adıyla kurulan organizasyon sonradan "Genel Sistemler Teorisi Birliği" (The Society of General Systems Theory) adını almıştır. Kuruluşun kamuya açıklanan amaçları başlıca şunlardır:

Kaynak: Vikipedi (Wikipedia)

1- Çeşitli alanlardaki kanun, model ve kavramlar arasında yapı benzerliklerini araştırmak ve bir alandan diğerine gerekli transferleri gerçekleştirmek;
2- İhtiyaç duyulan alanlarda ortaya çıkan teorik sistem modellerin yaygınlaştırılmasını ve geliştirilmesini teşvik etmek;
3- Farklı bilim dallarında çalışan uzmanlar arasında iletişimin artırılması sayesinde bilimde ortak genel geçer bir modele ulaşmak.

Kuruluş yaygınlaştırmaya çalıştığı Sistem Teorisini hem de bir yöntem olarak benimsemiştir. Dolayısıyla kuramın bilinçli bir biçimde kullanılan ilk uygulamasını gerçekleştirmiştir.

Sistem yaklaşımı değişik alanlarda farklılaşarak bilim dallarına özgü ayrıntılar belirginleşmeye başlamıştır. Antropoloji alanında Margaret Mead, sosyolojide Talcott Parsons ve Niklas Luhmann, ekolojide Fritjof Capra, Yönetim bilimlerinde özellikle Beşinci Disiplin (1990) adlı eseri ile Peter Senge, İnsan Kaynakları alanında Richard Swanson, Fizikte Köhler, sistem yaklaşımının başlıca savunucuları olmuşlardır.

Genel Sistem Kuramı

Son derece metodolojik prensipler içeren bu yaklaşımın ilk dönemlerinde felsefi temellerinin oluşturulmaya çalışılması ve mantık biliminin önermelerinden yararlanması bakımından geniş kitleler tarafından anlaşılabilir olmaktan uzak olduğu görülür. Ancak özet olarak “her olayı belirli bir çevre içinde başka olaylarla ilişkili olarak incelemenin olayları anlama, tahmin ve kontrol etme açısından geleneksel yöntemlere göre daha etkin olduğu” ileri sürülmüştür. Genel olarak sistemlere ve bunların özel türlerine veya bağımsız alt sistemlerine ve aralarındaki ilişkilere uygulanan modeller, ilkeler ve yasaların tespit edilebileceği savunulmuştur. Deneysel olarak sistemler algılandıkları biçimde gözlenip incelenir ve daha sonra bu gözlem sonuçları değerlendirilir. Sistem yaklaşımı aynı zamanda, probleme ilişkin tüm öğelerin göz önüne alınıp, incelenerek problemin anlaşılması ve belirlenmesine ilişkin bir bakış açısı olarak da tanımlanabilir.

Genel Sistem Kuramı, her türden sistemlere ilişkin yöntemlerin, sorunların, ilkelerin ve genel kavramların tümünü içeren ortak bir yaklaşım oluşturmayı amaçlamıştır. Bu yönüyle, bir teoriden ziyade metodolojik (yöntembilimsel) bir yaklaşım veya çalışma alanı olduğu yönünde eleştiriler yöneltilmiştir. Bu sebeple sıklıkla “Genel Sistemler Araştırması” (General System Research) olarak da adlandırılmıştır.

Bütün bu yöntem tespiti çalışmalarının henüz oluşturulma aşamasında olmasına rağmen Bertalanffy ayrıca, Sistem Yaklaşımı’nı kullanarak Dünya’ya bakmanın bazı pratik sonuçlarının da olduğunu öne sürmüş ve oluşturduğu yöntemi kullanarak basit çıkarımlarda da bulunmuştur. Bilim adamlarının sistem yaklaşımından bihaber olarak, çevreden kopukluğu bir yaşam biçimi olarak benimsediklerini ve bu nedenle bir kapsül içinde olduklarını ve onları oradan çıkarmanın nerdeyse imkansız olduğunu belirtmiştir ve iddiaları dönemin bilim dünyasında belirli düzeyde tepki ile karşılanmıştır.

Kaynak: Vikipedi (Wikipedia)

Günümüzde Sistem Yaklaşımı

Günümüzde sistem yaklaşımı bir bilim dalı veya bir disiplin olmaktan ziyade bir yöntem, bir bakış açısı ve bir değerlendirme biçimi olarak fen bilimlerinin yanı sıra eğitim, psikoloji, sosyoloji, siyaset, ekonomi gibi sosyal bilimlerde de yaygın olarak kullanılmaktadır.

YÖNETİM BİLİMİ AÇISINDAN SİSTEM YAKLAŞIMI

Genel Sistem Teorisi'nin geliştirilmesi ve bu teorinin tüm alanlara uygulanması sistemin ortak özelliklerinin belirlenmesi ile daha da kolaylaşmıştır. Ancak modern organizasyon teorisi insanı ele alması bakımından Genel Sistem Kuramından farklılaşır.

Sistem Yaklaşımı yönetsel birimlerinin birbirleri ile olan ilişkilerini ve bu ilişkilerin niteliklerini incelemeyi, belirli bir birimdeki gelişmelerin diğer birimler üzerindeki etkilerini araştırmayı; kısacası yönetim olaylarını başka olaylarla ve dış çevre şartları ile ilişkili olarak değerlendirmeyi bir yöntem olarak benimser. Olayları ve sistemleri tek bir açıdan ve çevre şartlarından kopuk olarak incelemek yerine her olayı belirli bir çerçeve içinde, başka olaylarla ilişkili olarak incelemenin, olayları anlama, tahmin etme ve kontrol etme açılarından ele alındığı "bütüncü" ve "genelci" görüşün yönetim konularına uygulanması ile yönetimde Sistem Yaklaşımı ortaya çıkmış bulunmaktadır.

Sistem yaklaşımının yönetim kuramları açısından tanımı şu şekilde verilebilir: *"Sistem yaklaşımı, bir organizasyonun bütünüyle kendisini oluşturan alt sistemleri ve bunlar arasındaki ilişkileri doğru olarak kavrayıp değerlendiren, yöneten ve sistemde meydana gelecek sorunları çözümlemekte ve karar vermede sistem analiz yöntemlerini uygulayan bir bakış açısı ve davranış biçimidir"* (Akın Marşap, 2000). Başka bir ifade ile "*Yönetimde sistem yaklaşımı, yöneticiye çevreden başlayarak, bütünü inceleme ve parçalara inme biçiminde geniş ve sağlıklı bir yaklaşım geliştirir. Böylece de organizasyonun çevresi, unsurları, kaynakları ve bunların birbirleri ile ilişkilerini kavrar. Problemin çözümünde de tek bir yönteme bağlı kalmaz, probleme dar ve geniş bir çerçeveden bakarak bozuklukları kolay ve doğru olarak ortaya koyabilir"* (Bengü Çapar, 1993).

Sistem yaklaşımı organizasyonu çeşitli parçalar, süreçler ve amaçlardan oluşan bir bütün olarak ele alır. Örneğin, organizasyon sistemini oluşturan parçalar olarak insan unsuru, makineler, maddi kaynaklar, görevler, formal yetki ilişkileri, küçük informal gruplar sayılabilir. Bütün bu parçalar organizasyonun amacını gerçekleştirmek üzere, iletişim ve karar verme süreçleriyle birbirine bağlanmış bulunmaktadır. Sistem yaklaşımı, bir amaca ulaşmak için para, insan gücü ve materyallerin nasıl birleştirileceğini gösteren eşgüdümlü yöntem ve uygulamalardır. Diğer bir deyişle, sistem yaklaşımı, ele alınan ve incelenen bir sorunu veya olguyu sistem olarak, yani bir bütün oluşturacak biçimde birbirleriyle ve çevreleriyle ilişkili veya bağıntılı unsurlar dizisi ve bunların kendileri ve nitelikleri arasındaki ilişkiler topluluğu olarak algılayan ve açıklayan bir bakış açısıdır.

Kaynak: Vikipedi (Wikipedia)

Sistem yaklaşımı, sistemi unsurları, ilişkileri, amaçları ve bu amaçlara yönelik faaliyetleri ile bir bütün olarak ele alan, bu bileşenler arasındaki sorunları çeşitli görüş akımları ve bilim alanları içerisinde değerlendirerek bilimsel yöntemlerle sorunlara çözüm arayan ve sistemin doğru çalışmasını sağlayan bir düşünce, hareket ve uygulama yöntemidir.

Sistem yaklaşımı en basit şekliyle yönetim sürecindeki bir düşünce tarzıdır. Bu düşünce tarzı, organizasyon çalışmalarının başarılı bir biçimde yönetilmesini, iç ve dış çevre elemanlarının bir bütün olarak ele alınmasını sağlamaktadır. Yönetimde sistem yaklaşımı, yönetim konusunda belirli bir düşüncenin ortaya çıkışını beklemek ve bu düşünceyi geliştirmek amacıyla, yönetim sürecinin izlenmesi ve oluşabilecek problemlerin çözümlenmesinde yöneticiye yardımcı olmaktadır. Sistem yaklaşımının yönetim kademelerinde uygulanması tamamen yöneticiler ile ilgili bir konudur. Çünkü yönetici; organizasyonun hem planlayıcısı, hem idarecisi hem de en yüksek sorumluluk ve yetki kademesidir. Yani yönetim dendiğinde bir süreçten çok o süreci yöneten kişi akla gelmektedir. Yönetici; organizasyonun iç-dış çevresi, organizasyon çalışanları ve alt sistemlerin ilişkileri yardımıyla organizasyonun durumu ile ilgili bilgi edinir. Organizasyon yöneticilerinin, organizasyonun yaşaması, devamlılığını sürdürmesi, gelişmesi ve dinamik dengesinin korunması için organizasyonla ilgili tüm değişkenleri bilmesi, anlaması ve değerlendirmesi gerekir.

Sisteme yönelik analitik bakış açısı üç bölümlü bir süreçten oluşur:

1-Sistemi parçalarına ayırmak
2-Her bir parçayı ayrı ayrı incelemek
3-Sistemin anlaşılması için bütünsel değerlendirme yapmak.

ÖRGÜTLER VE ÇEVRE

İşletme açısından çevre; bir işletmenin kendi dışındaki fakat kendisiyle doğrudan veya dolaylı olarak ilgili faktörlerdir. Çevre durağan ve dinamik olabilir. Çevrenin önemi, sistemi ve işleyişini etkileyecek potansiyeli taşımasından ileri gelmektedir. İşletmenin dış çevresi, Devlet, Kanunlar, Çok uluslu işletmeler, Küresel ekonomi, Küresel bilgi ağı, İşletmenin tüketicileri, İşletmenin rakipleri olarak sayılabilir.

Organizasyonun özellikle dış çevresi, sürekli olarak ve çeşitli yönlerden gelişmekte ve değişmektedir. Bu değişikliğin en büyük etkeni ise teknoloji ve bilgi çevresidir. Sürekli değişiklik, hızla gelişen bilgi ve teknolojinin hem nedeni hem de sonucu olmaktadır. Bu durum organizasyonları, içinde bulundukları çevreye giderek daha bağımlı duruma getirmekte ve çevreye uymaya zorlamaktadır. 1990'larda gelişimi hızlanmaya başlayan bilgi teknolojileri, bu değişimin en önemli aracıları olmuşlardır. Çevresel değişiklik meydana geldiğinde sistem kendini yeni şartlara uydurmak zorundadır. Çevresel uyumun en önemli anahtarı da "yenilik ve yaratıcılık" yoluyla büyümeye yönelmedir. Bunun doğal sonucu eski denge durumunun üstünde ya da altında yeni dengelerin oluşmasıdır.

Kaynak: Vikipedi (Wikipedia)

<u>Durağan çevre</u>, faaliyetlerin, görevlerin ve süreçlerin tam olarak tanımlanabildiği ve yavaş yavaş değişen bir çevredir. Durağan çevrede mekanist örgüt yapısı hakimdir.

<u>Dinamik çevre</u> ise, karmaşıklık ve hızlı değişme nedeniyle sorunlar ortaya çıktığında görevlerin kolaylıkla tanımlanamadığı çevredir. Dinamik organik örgüt yapıları etkilidir.

<u>Kapalı ve Açık Sistemler</u>

Sistem ile içinde faaliyet gösterdiği çevre arasında enerji, malzeme, bilgi-alışverişi varsa ve çevresiyle ilişki kuruyorsa açık sistemdir. İşletme gibi sosyal sistemler açık sistemlerdir. Kapalı sistemler, çevresiyle etkileşim ya da girdi-çıktı alış verişi olamayan sistemlerdir. Çevreleriyle ilişki içine girmeye ihtiyaçları yoktur (çok azdır).

1. Açık Sistem: Çevreden girdiler alan, bunları işleyerek çevreye çıktılar sunan ve çıktılarına ilişkin dönüt alan ve en az bir amacı gerçekleştiren sistemlere açık sistemler denmektedir. Açık sistem içinde yer alan öğelerden birinin ya da ikisinin bulunmaması sistemin yapısını ve türünü etkilemektedir. Sistem içindeki tüm öğeler birbirleriyle yakın bir ilişki içindedirler. Biyolojik ve toplumsal sistemler açık sistemlerdir. Açık sistemlerin büyüme yeteneği ve kendilerini koruma eğilim ve yeteneği vardır. Biyolojik sistemler de açık sistemler olmalarına karşın bir süre sonra entropi etkisiyle faaliyetlerini durdururlar (bitkiler, hayvanlar, insanlar).

2. Yarı Açık Sistem: Yarı açık sistemde, girdiler, işlemler ve çıktılar yer almakta ancak yeterli ve sürekli dönüt bulunmaktadır. Bu yüzden de sistemin amacına ulaşıp ulaşmadığı, ne düzeyde ulaştığı, aksaklıkların hangi öğe ya da öğelerden kaynaklandığı bilinememekte ve buna yönelik önlemler alınamamaktadır. Bu da sistemin ya sağlıksız büyümesine ya da küçülmesine fakat her iki durumda da bozulmasına ve bir süre sonra da ölmesine yol açabilir.

3. Kapalı Sistem: Yeterli girdisi ya da çıktısı bulunmayan bunun sonucu olarak da dönütü olmayan sistemler kapalı sistem olarak tanımlanmaktadır. Örneğin yeterli kayıt alamayan ya da mezun veremeyen bir okul, kısmen kapalı sisteme örnek olarak verilebilir. Kapalı sistem, çevresi ile etkileşimde bulunmayan bir sistemdir. Kapalı sistemler, bünyelerinde mevcut olan entropi nedeni ile bir süre sonra faaliyetlerini durdurmak zorunda kalırlar. Mutlak kapalı bir sistem örneği mevcut değildir, bu tanım görecelidir.

<u>Entropi ve Negentropi</u>

Her sistemde, enerjinin tükenmesi, faaliyetlerin bozulması, dengenin kaybolması, karışıklık ve aksamaların belirmesi ve sonunda sistemin faaliyetlerinin durması yönünde bir eğilim vardır. İşte "entropi" bu eğilimi ifade eder. Kapalı sistemlerde entropi kuvvetlidir ve belirli bir süre sonunda sistemi durduran en önemli faktördür. Açık sistemlerde entropi durdurulabilir. Açık sistemler çevrelerinden aldıkları bilgi, enerji ve materyal ile entropinin olumsuz etkilerini tersine çevirebilirler. Dolayısıyla açık sistemlerde negentropi (negatif/ters entropi) vardır. Bozulan sistemin dengesini yeniden kurmak için gerekli önlemlerin alınması gerekir.

Entropi kavramı doğrudan Fizik biliminden alınma bir terim olup "Termodinamiğin İkinci Yasası" olarak da bilinmektedir. Bu prensibe göre evrende var olan her şey bozulma eğilimindedir. Kendi haline bırakılan her şey eninde sonunda enerjiye dönüşecektir.

Kaynak: Vikipedi (Wikipedia)

SİSTEMİN UNSURLARI

1. Girdiler: Sistemin amacını gerçekleştirmek için dışarıdan alınan ve gerekli olan her tür malzeme, bilgi ve insan kaynağı girdi olarak tanımlanabilir. Örneğin bir üniversitenin girdileri, öğrenciler, binalar, öğretim görevlileri, bilgi, para, vb. olabilir. Bir sistemin çıktıları başka bir sistemin girdileri olabilir. Her sistemin girdisi, o sistemin amacına uygun nicelik ve nitelikte değilse bu durum sisteme zarar verir. Çıktı kalitesi için girdinin kalitesi son derece önemlidir. Üretim işletmeleri için bu girdi hammaddedir.

2. Süreç ve İşlemler: Sistemin girdilerinin, amaçlar doğrultusunda işlendiği, biçimlendiği, yeniden oluşturulduğu ve ürün durumuna getirildiği bölüm işlemler olarak tanımlanmaktadır. Sistemin en önemli öğesi işlemlerdir ve tüm sistemlerin işlemleri vardır. Örneğin selüloz fabrikasının girdisi ağaç işlenerek kağıt olur, kağıt işlenir kitap olur, kitap işlenir bilgi olur gibi. Süreç doğru çalışmadığı zaman örgütsel bozukluklar başlar.

3. Çıktılar: İşlemler sonucunda ortaya çıkan ürünlerin tümü sistemin çıktılarını oluşturur. Eğer sistemin girdileriyle çıktıları arasında farklılık oluşmamışsa sistemden söz edilemez. Örneğin ilköğretim birinci sınıf öğrencileri okuma yazmayı öğrenememişse sistem işlemiyor demektir. Çıktılar, nicelik ve nitelik bakımından sistemin amaçlarını ne derece karşılıyorsa sistem o kadar iyi işliyor demektir.

4. Dönüt: Geri bildirim. Sistemin amacının gerçekleşme derecesine bakılarak sistemin işleyip işlemediğini, işlemeyen yanlarının neler olduğunu ve bunların nasıl giderileceğini belirlemek amacıyla yapılan etkinlikler dönüt olarak nitelendirilmektedir. Açık sistemlerde dönüt, düzenli ve sürekli kullanılan bir öğedir. Geri bildirim sayesinde sistem faaliyetlerini değerleme ve gerekirse ayarlama imkanını bulur. Bilgi, organizasyon için girdi olmasının yanı sıra, faaliyetlerin sonucunda ortaya çıkan bir ürün özelliği de taşımaktadır. Buradan da anlaşılacağı gibi, bir sistem bilgisiz devamlılığını sürdüremez.

SİSTEM KURAMINDAKİ AKIMLAR

Sistemler farklı ölçütlere göre farklı biçimlerde sınıflanmaktadır. Üç farklı sistem yaklaşımını bulunur. Bu yaklaşımlar aşağıdaki gibi özetlenebilir:

1. *Parça-Bütün Yaklaşımı:* Bu yaklaşıma göre sistem, birbiriyle etkileşim içinde olan parçaların oluşturduğu bir bütün olarak ele alınmaktadır.

2. Süreç Yaklaşımı: Bu yaklaşıma göre, sistem belirli bir girdiyi işleyerek çıktıya dönüştüren bir süreç olarak ele alınmaktadır.

3. Diyalektik Yaklaşım: Bu yaklaşıma göre iç çelişkisi olan her şey bir sistemdir. Diyalektik süreç **Tez + Antitez = Sentez** bağıntısına göre işler.

Kaynak: Vikipedi (Wikipedia)

<u>Diyalektik:</u> Karşıtlıkları kullanarak gerçekleştirilen akıl yürütme biçimidir. Bir fikir (tez/iddia/sav) kendisine karşıt fikirler (anti-tez/zıt-iddia/karşı-sav) ile çatışır. Böylece yeni bir fikir (sentez/bireşim/terkip) ortaya çıkar. Bir şeyi yalnızca kendisini inceleyerek anlamak mümkün değildir, karşıtı olan olguları da incelemek gerekir. Kainat ve yaşam döngüsü zıtların birlikteliği üzerine kuruludur. Ahmed Hamdi Tanpınar'ın "Saatleri Ayarlama Enstitüsü" adlı eserindeki *"Herşey zıddıyla mümkün ve maruftur,"* cümlesi diyalektik anlayışı kasteder. Diyalektik yaklaşıma farklı kültürler ve dinler içerisinde de rastlanır. Örneğin; Çin kültüründe "Yin ve Yang" bu zıtlıkları simgeselleştiren ve birleştiklerinde tam bir daire oluşturan iki balık motifidir. İslam kaynaklarında *"Herşey zıddıyla bilinir,"* prensibine sıklıkla değinilir. Diyalektik anlayışa göre her etki bir tepki doğurur. Ayrıca diyalektik kavramı tartışmada muhataplarını ikna etme sanatı anlamına gelmektedir. Sözcüğün kelime kökünde "Dia" (ikili, karşılıklı olma) anlamı bulunur. "Diyalog" sözcüğü de yine bu kökten türemiştir.

SİSTEM KURAMININ TÜRLERİ

Holism

Holism kavramı Eski Yunanca bütün, tamam, tüm anlamlarına gelen "Holos" sözcüğünden türemiş olup İngilizce "Whole" (bütün) kelimesi ile aynı kökenden gelmektedir. Bu yaklaşıma göre herhangi bir alanda (fizik, biyoloji, kimya, sosyoloji, ekonomi, dilbilim, felsefe) bir doğal sistemin bütünü kendisini oluşturan parçalardan ve alt sistemlerden farklı bir yapı oluşturur. Örneğin insan bağışıklık sistemi ve solunum sisteminden oluşsa da bunlarla belirlenemez. Kendisini oluşturan sistemlerden bambaşka bir varlıktır. Dolayısıyla alt sistem aslında çoğu zaman üst sistemin bir işlevini (fonksiyonunu) yerine getirir. Bu yaklaşımın temel düşüncesi, sistemi bir bütün olarak ele almasıdır. Bütünsel yaklaşım, sistemi oluşturan parçaların, parçalar arası ilişkilerin ve çıkacak sorunların birbirinden ayrılamayacağını kabul eder. Öğeler ve ilişkiler arasında meydana gelen sorunların (entropi) da birbirine bağlı olduğunu, bu yüzden de sorunların birisine çözüm bulunduğunda diğer sorunların da çözüleceğini ortaya koyar. Bu anlayışa göre sistemde sinerji meydana gelebilir.

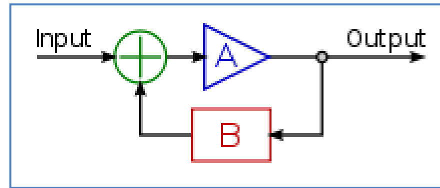
<u>Sinerji:</u> Bütün parçaların toplamından daha büyük bir etki yaratır. Bu anlayış Aristo'nun "bütün parçaların toplamından daha fazladır" sözü ile özetlenebilir. Örneğin 1. Kişi tek başına 5 birim üretirken, 2. Kişi tek başına 4 birim üretmektedir. Bu iki kişi ortak bir çalışma yaptığında 4+5=9 birim üretmeleri beklenirken 11 ürettikleri görülmektedir. Bu etkinin nedenleri ise çok farklı olabilir. Bazen de sinerji negatif yönde işler. Verilen örnekte üretkenliğin düşerek 8 birim üretim yapılması gibi. Yine burada da nedenler ayrı olaylarda ve durumlarda farklı olabilir.

Sibernetik

Sibernetik, insani müdahaleye gerek duymadan dış dünyanın ihtiyaç ve değişimlerine göre kendi kendini düzenleyebilen sistemleri inceleyen bilim dalıdır. Yapay veya biyolojik sistemlerde otokontrol ve bilgi aktarımı üzerine yoğunlaşan yönetsel işleyiştir.

Kaynak: Vikipedi (Wikipedia)

Makinalarda ve canlılarda, kontrol ve haberleşmenin ortak şartlarını ve kanunlarını tespit eden bir bilim dalıdır. Bunun sonucunda canlı varlıklarla mekanik veya elektronik sistemlerin karşılıklı etkileşime girebileceği hatta uyumlu olarak çalışabilecekleri varsayılır. Örneğin bir insana yapay kalp takılması veya bir robotun sesli komutları anlaması gibi… Makinalar, sistemin durumu hakkında bilgi toplayabilecek ve bu bilgileri değerlendirerek, sistemin yönetilmesine yarayan emirleri hazırlayabilecek duruma geldiği andan itibaren, yönetim makinaların da yapabileceği bir olguya dönüşür. (Bu anlayışın ele alındığı ve sonuçlarının sorgulandığı en ilginç örneklerden birisi Terminatör film serisidir.) Sibernetiğin kökenini oluşturan Sembolik Mantık üzerine ilk sistemli çalışma alman filozof Leibniz tarafından yapılmıştır. Ancak asıl olarak terimin de oluşturucusu olan Norbert Wiener tarafından geliştirmiştir. Tüm canlılar ve makinalarla ilgili bir kontrol ve iletişim teorisi geliştirilmeye çalışılmıştır. Bu yaklaşıma göre, sistem belirli bir girdiyi işleyerek çıktıya dönüştüren bir süreç olarak ele alınmaktadır. Sibernetik canlı ve cansız tüm karmaşık sistemlerin denetlenmesini ve yönetilmesini, yapılarını araştıran inceleyen bilim dalıdır. Bu sistemler mekanik, fiziksel, biyolojik, düşünsel ve sosyal olabilir. Sistem mantık biliminde birbirine bağımlı olarak kullanılabilen ve birbirine bağlı olarak sonuç doğuran önermeler dizisidir. Örneğin *"Eğer evren en üst sistem ise, tüm her şey bir alt sistemdir"* cümlesi mantıksal bir sistemi özetler. Mantıksal bir döngüyü özetleyen "Algoritma" şemaları da yine bir sistemi temsil ederler.

Basit bir geribildirim döngüsü (Algoritma)

Yapısalcılık (Strukturalizm) ve Yapısalcı Teoriler

Ferdinand de Saussure ve Levi Strauss tarafından geliştirilen Yapısalcılık Kuramı farklı bilim dallarında uygulanmış ve yine sistem yaklaşımının gelişimine doğrudan veya dolaylı olarak katkılarda bulunmuştur. Tarihsel olarak Sistem yaklaşımından daha önce ortaya çıkan Yapısalcılık ilerleyen dönemlerde (daha yakın tarihlerde) Sistem Kuramından etkilenmiştir. Yapısalcılık da bir sistem öngörmekle beraber en basit biçimiyle izah edilecek olursa sistem kuramının iç içe geçmiş alt ve üst birimler modellemesine karşın yapısalcı yaklaşımlarda üst üste eklemlenen veya peş peşe gelen birimler öngörülmektedir. Dolayısıyla aşağıda yer alan taban olmadan üzerine yeni bir şey ilave edilmesi veya öncelenen (sıra olarak da önce gelen ve daha önemli olan) bir olgu olmadan sonrakinin gelebilmesi mümkün değildir. Altyapı ve Üstyapı gibi kavramlar bu anlayışın bir sonucudur. Örneğin Karl Marks'a göre Ekonomi sosyal bir sistem için Altyapı iken, diğer tüm sosyal olgular (örneğin Din, Siyaset, Yönetim Sistemleri) Üstyapı niteliğindedir.

Kaynak: Vikipedi (Wikipedia)

Buradaki en geleneksel örnek yapısalcılığın bir eve temel, zemin kat, üst katlar ve çatı olarak bakarken, sistem yaklaşımının su tesisatı, elektrik tesisatı, kanalizasyon tesisatı, asansör tertibatı, anten hatları, hatta evlerde yaşayan ailelere bir alt sistem olarak yaklaşmasıdır. Dolayısıyla yapısalcılığa göre evin temeli olmadan birinci katı asla olamayacağı gibi diğer tesisatlarda kurulamaz. Ancak sistem yaklaşımı su tesisatı olmayan bir evin var olabileceği ancak bu durumun çeşitli sorunlar doğuracağı sonucuna ulaşır. Hatta temeli olmayan bir yapı bile kurulabileceğini ve bunun kısa bir süre de olsa ayakta kalabileceğini dikkate alır. Yani sistem yaklaşımı bağımlılık ilişkisinin zorunluluğundan ziyade derecesine odaklanır. Yapısalcılığın kurucusu olarak görülen Saussere bir dilbilimcidir ve dil onun bakış açısıyla bir yapıdır. Dildeki altyapının temel birimleri kelimelerdir ve dönemindeki pek çok dilbilimcinin aksine dilin temel birimi olarak sesleri ve harfleri dikkate almamıştır. Çünkü yapısalcılık açısından alt birimlerin yapı için (felsefi açıdan) anlamlı olmaları gerekir. Örneğin betonarme bir yapı için kerpiç herhangi bir anlam ifade etmez ve bu nedenle alt birim olarak görülemez. Buna karşın tuğla temel birimdir. Oysaki Sistem Yaklaşımı anlamlılık üzerinde neredeyse hiç durmaz, sistemin içinde pratik olarak bulunup bulunmadığına bakılır. Önemli olan bütünün anlamlı olup olmamasıdır. Jean Piaget'e göre Yapısalcılık bir yöntemdir bir öğreti değildir, ancak öğretisel sonuçları çok olmuştur. Bir yöntem olarak uygulanabilirliği kısıtlıdır ve verimli olmasından dolayı başka yöntemlerle birleştirilmiştir.

Disiplinler Arası Yaklaşım

Hem genel sistem teorisinin tüm disiplinlere uygulanabilmesi hem de bazı bilim dallarının birbirleriyle kesin olarak ayrılamaması, disiplinler arası yaklaşımın gündeme gelmesini sağlamıştır. Bu gelişim, çeşitli bilimlerin doğmasına ve bilim alanlarının alt bölümlere ayrılarak uzmanlaşmanın artmasına neden olmuştur. Disiplinler arası yaklaşımda, sistem içindeki sorunlara değişik fikirlerle çözüm arama söz konusudur.

Kaynak: Vikipedi (Wikipedia)

Sistem Yaklaşımının Klasik ve Neoklasik Açılardan Değerlendirilmesi

Klasik Yönetim anlayışları Örgüte önem veren bir bakış açısına önem vermişlerdir. Bu açıdan bakıldığında bütünsel olarak bakıldığında Sistem Yaklaşımı ile klasik yaklaşımlar arasında örgüte verilen önem noktasında bir çelişki görülmez. Çünkü örgütün kendisi asıl sistemi oluşturmaktadır. Fakat burada bir üst sistem olarak çevrenin dikkate alınması gerekliliği bulunurken Klasik teorilerde çevre konusuna yeterince önem verilmemiştir. Yine insanı dikkate almayan Klasik yaklaşımların aksine Sistem Yaklaşımı hem birey olarak hem de gruplar halinde insanı dikkate almayı zorunlu kılar. Örneğin informel gruplar, sendikal örgütlerin kurum içi yapılanmaları, çalışma takımları, yönetim birimlerindeki ve alt bölümlerinde çalışanların hem mekan hem de statü olarak konumlanmaları Sistem açısından önem arz eder. Çünkü bunların hepsi sistem içindeki alt sistemler veya birimlerdir.

Neoklasik Teorilerde ise insan merkezli bir yaklaşım söz konusu iken, örgüt hiç dikkate alınmamıştır. Bu açıdan sistem yaklaşımı ile aralarında önemli bakış açısı farklılığı söz konusudur. Sistem yaklaşımının terminolojisi ile ifade edilecek olursa Neoklasik görüşlerde alt sistemler (insan ve gruplar, onları motive eden faktörler) dikkate alınırken üst sistem üzerinde hiç durulmamıştır. Bu da Sistemci görüşler açısından son derece eksik bulunur. Çünkü Tümdengelim yöntemi ile de belirli ortak noktalar içeren Sistem anlayışının belirleyici özelliklerine bütünü anlamadan parçaları değerlendirebilmek mümkün değildir.

Sistem yaklaşımının bir sonucu olarak yönetim olaylarında birimlerin birbirleri ile olan ilişkileri ve nitelikleri anlaşılır. Dolayısıyla birimler ve bireyler arası ilişkilerin varlığı kabul edilir ancak bunların içerisindeki gereksiz olan işlemlerin atılması öngörülür. Bu noktada Bürokrasi yaklaşımı ile belirli bir oranda benzerlik taşıdığı görülür. Fakat Bürokrasinin kendi iç çelişkisi nedeniyle gereksiz işlemlerin atılabilmesi adına bu gereksiz işlemlerin vazgeçilmez hale gelmesinin sistem yaklaşımı sayesinde farkına varılabilir. Çünkü Sistem yaklaşımı sistemleri dinamik döngüler olarak değerlendirir.

Taylor'un mekanik bir bakış açısıyla işi parçalara ayırması yine Sistem yaklaşımı açısından herhangi bir sorun teşkil etmez. Fayol'un Süreç olarak bakması da Sistem Döngüsü ile büyük bir uyum gösterir.

Klasik ve Neoklasik Teoriler ile Sistem Yaklaşımının tümünde ortak bir nokta olarak önem verdikleri husus ise İşbölümüdür. Yönetsel açıdan Klasik ve Neoklasik yaklaşımlar için temel kavram ve ilkelerden biri olan İşbölümü ise Sistem Yaklaşımı tarafından da kabul görür ve İşbölümünün ortaya çıktığı alt birimlerin her birinin özelleşmiş bir fonksiyonu yerine getirdiği öngörülür.

Kaynak: Vikipedi (Wikipedia)